

Артър Конан Дойл
Човекът от Архангелск

На 4-ти март 1867 година, когато бях на двадесет и четири години, написах следните думи в своя бележник – резултатът от множество умствени терзания и конфликти:

„Слънчевата система, която се намира сред безброй други системи от същата величина, се носи неспирно и безмълвно из пространството в посока съвездието Херкулес. Големите сфери, от които тя е съставена, се въртят и въртят непрекъснато и безшумно през вечната пустош. Сред тях една от най-малките и най-незначителните е тази съвкупност от твърди и течни частици, която ние сме нарекли Земя. Сега тя продължава да кръжи по своя път, както е правила преди да се родя и както ще продължи и след като умра – една въртяща се мистерия, появила се кой знае откъде и отправила се кой знае накъде. Върху външната кора на тази движеща се маса пълзят множество дребни твари, едно от които съм и аз – Джон Маквити – безпомощен, безсилен, носен безцелно през пространството. При това такова е положението на нещата тук, че и малкото енергия и проблясъци от разум, които притеждавам, са изцяло насочени в усилията, необходими, за да се сдобия с някакви си метални кръгчета, с които да мога да закупя химическите елементи, нужни ми, за да поддържам своите непрекъснато износващи се тъкани и да осигуря покрив над главата си, който да ме предпазва от прищевките на времето. Поради това аз не мога да си позволя да размишлявам относно съдбовните въпроси, които ме обкръжават. При все това, макар и нищожен в своята същност, аз все пак изпитвам известно щастие и дори (надявам се да ми бъде простено!) понякога съм преизпълнен с гордост от чувството за собствената си значимост.“

Тези думи, както вече отбелязах, бях написал в своя бележник и те отразяваха точно мислите, които намирах вкоренени дълбоко в душата ми, винаги живи и непокътнати от преходните чувства на ежедневието.

Най-накрая обаче дойде времето, когато почина моят чичо Маквити от Гленкейрн – същият, който навремето бе председател на комисии към Камарата на общините. Той раздели голямото си богатство между многото си племенници и аз открих, че разполагам с достатъчно средства, за да мога да задоволя изцяло потребностите си през останалата част от своя живот, а в същото време станах и притежател на едно неплодородно парче земя на брега на Кейтнес, което изглежда, че старецът, който винаги бе имал сурово чувство за хумор, ми беше завещал, за да ме подиграе, тъй като там почвата беше песъчлива и запустяла.

До това време аз бях адвокат в един град в централна Англия. Тогава обаче разбрах, че бих могъл да осъществя замислите си и отърсвайки

се от всички ограничени и дребнави цели, бих могъл да посветя ума си на изучаване тайните на природата. Напускането на жилището ми в Англия бе ускорено донякъде и от факта, че по време на едно скарване едва не убих човек, тъй като характерът ми е избухлив и не си давам сметка за силата си, когато ме разгневят. След инцидента не бе заведено дело, но вестниците започнаха да ме хулят, а всеки срещнат ме гледаше накриво. Всичко свърши с това, че ги проклевх – тях и техния противен задимен град – и побързах към своите северни владения, където можех най-после да намеря спокойствие и възможност за усамотено изучаване и размисъл. Преди да замина изтеглих част от капитала си, така че бях в състояние да взема със себе подбрана колекция от най-съвременни философски пособия и книги, както химикали и други подобни неща, които можеха да ми потрябват в моето отшелничество.

Наследената от мен земя бе една тясна, предимно пясъчна ивица, която се простираше приблизително на около две мили по крайбрежието на залива Манси в Кейтнес. Върху тази ивица се намираше разхвърляна сива каменна постройка (кога и защо е била издигната, никой не успя да ми обясни). Тази сграда аз ремонтирах, така че тя се превърна в жилище – достатъчно добро, за да задоволи непретенциозния ми вкус. Една от стаите превърнах в лаборатория, друга – в дневна, а в трета, точно под скосения покрив, повесих койката, в която спях винаги. Имаше още три стаи, но ги оставих свободни с изключение на една, която дадох на старицата, наета от мен, за да се грижи за къщата. Освен родовете на Ъънг и Маклеод, които бяха рибари и живееха от другата страна на Фъргюс Нес, на много мили разстояние наоколо нямаше други жители. Срещу къщата се намираше големият залив, а зад нея – два издължени голи хълма, зад които се показваха върховете на други повисоки. Между тези два хълма имаше долчинка и когато духаше откъм сушата, вятърът често се спускаше с меланхоличен шепот и стенания надолу през клоните на елите под таванския ми прозорец.

Аз не обичам себеподобните си. Справедливостта изисква да добавя, че те изглежда в по-голямата си част също не ме харесват. Мразя техните жалки угоднически нрави, тяхната делничност, техния фалш, техните тесногръди разбираня. Те се обиждат от рязката ми прямота, от моето незачитане на социалните им закони, от моята нетърпимост към всичко ограничено. Сред книгите и опиятите в своето самотно свърталище в Манси аз гледах как човешката тълпа минава покрай мен със своята политика, изобретения и празнословие и оставах в пълен покой и щастие. Но не и в застои, тъй като работех в своята собствена малка

бразда и постигах успехи. Имам основание да вярвам, че атомната теория на Далтон е основана върху грешка и знам, че живакът не е елемент.

Денем бях зает със своите дестилации и анализи. Често забравях да се нахраня и когато старата Медж ме извикваше за чая, намирах обяда си недокоснат на масата. Нощем четях Бейкън, Декарт, Спиноза, Кант – всички онези, които се бяха ровили в непознаваемото. Те до един са безплодни и празни, бедни на резултати, но обилни на многосрични думи. Напомнях ми хора, които докато копаят и търсят злато, изравят много червеи, а след това екзалтирано започват да ги показват, като че ли това е била тяхната цел. Отвреме-навреме ме завладяваше някакъв неукротим дух и аз предприемах преходи от по тридесет-четиридесет мили без почивка или забавяне на темпото. В случаите, когато бродех из околните села измършавял, небръснат и разчорлен, жените се втурваха на пътя и бързо прибираха децата си в къщи, а селяците се тълпяха навън пред кръчмите, за да ме позяпат. Вярвам, че бях известен надалеч в околностите като „шантавия господар на Манси“. Все пак тези мои набези във вътрешността бяха редки, защото обикновено се разхождах на собствения си бряг, където укротявах духа си със силен черен тютюн, а океанът ставаше мой приятел и довереник.

Има ли по-добра компания от това величествено неуморно пулсиращо море? Има ли човешко настроение, на което то не би подхождало и съчувствало? Няма толкова въодушевени хора, които да не изпитат още по-голямо въодушевление, когато се вслушат в неговото весело вълнение и видят надпрепускащите се дълги зелени вълни с отблясъци на слънчеви лъчи и искрящи гребени. Но когато сивите грамади размятат яростно глави и вятърът започне да крещи над тях, подбуждайки ги към все по-луда и бурна надпревара, тогава най-мрачно настроените хора чувстват, че има един меланхоличен принцип, заложен в природата, също толкова печален, колкото и собствените им мисли. Когато в залива на Манси морето бе спокойно, повърхността му ставаше гладка и светла като лист сребро, разкъсвана само на едно единствено място недалеч от брега, където над водата стърчеше дълъг, черен гребен, наподобяващ назъбения гръб на заспало чудовище. Това беше видимата част на опасната верига от скали, известна сред рибарите като „ръбестия риф на Манси“. Когато вятърът духаше от изток, вълните се разбиваха с трясък в този риф и пръските отлитаха далеч-далеч зад къщата ми – чак някъде до хълмовете. Самият залив бе стръмен и величествен, но в същото време доста открит за северния и източния щорм и твърде ужасяващ със своя риф, за да бъде използван често от моряците. Това самотно място

бе обвито с романтика. Един спокоен ден както се бях изтегнал в лодката, надникнах през борда и видях далеч в дълбочината мяркащите се призрачни силуети на огромни риби – риби, каквито ми се струва, че никой естествоизпитател никога не е виждал и които моето въображение отъждестви с демоните на този пуст залив. Веднъж в една спокойна нощ, както стоях до сами водата, силен вик сякаш на жена, изпаднала в безнадеждна мъка, се изтръгна от недрата на дълбините като разцепи притихналия въздух и в продължение на тридесеттина секунди ту заглъхваше, ту се извисяваше. Чух това със собствените си уши.

На това странно място с вечните хълмове зад мен и неизменното море отпред работех и размишлявах в продължение на повече от две години необезпокояван от местните жители. С течение на времето бях приучил старата си прислужница на навика да пази тишина, така че тя все по-рядко отваряше уста, макар и да не се съмнявам, че когато тя посещаваше роднините си в Уик два пъти в годината, за няколкото дена езикът ѝ е наваквал принудителното си бездействие. Бях на прага да забравя, че съм част от човешкото семейство и да заживея изцяло с мъртвите, в чиито книги се вдълбочавах, когато внезапно се случи нещо, което насочи всички мои мисли в нова посока.

През месец юни след три бурни дни последва един тих и спокоен ден. Онази вечер нямаше и помен от вятър. Слънцето залезе зад линията от розови облаци на запад и спокойната повърхност на залива бе набраздена от червени ивици. Локвите по плажа, останали след отлива, изглеждаха като разлята на жълтия пясък кръв – сякаш някакъв ранен великан се бе тътрил по този път и бе оставил след себе си тези червени следи от мъчителните си рани. Когато падна здрач, няколкото разпръснати облака, които се бяха притаили на източния хоризонт, се сраснаха и образуваха голяма безформена купчина. Показанията на барометъра все още бяха много ниски и аз знаех, че се задава нещо злокобно. Около девет часа от морето се изтръгна мъчителен вопъл, сякаш от угрижено същество, научило, че часът на мъченията отново е настъпил. В десет часа от изток повя тънък бриз. Към единадесет той прерасна в буря и към полунощ се развихри най-яръстният щорм, каквото мога да си спомня на този брулен от стихииите бряг.

Когато си легнах, по таванския ми прозорец започнаха да трополят захвърлени водорасли и камъчета, а вятърът зави така, сякаш всеки негов порив бе една изгубена душа. По това време за мен грохота на бурите вече се бе превърнал в приспивна песен. Знаех, че сивите стени на старата къща ще им дадат отпор, а за това какво ставаше във външния

свят, се интересувах твърде малко. Обикновено старата Медж бе също толкова безчувствена към тези неща, както и самият аз. Затова се изненадах, когато около три часа сутринта бях събуден от силните удари по вратата и развълнуваните нотки в хрипливия ѝ глас. Скочих от койката си и грубо поисках да ми обясни какво става.

– Мистер, мистер! – крещеше тя на проклетия си диалект – Слезни долу, бе, ч'век, слезни долу! Един ей толчав кораб се е наденал на рифа, а онез клетници викат за помощ, ала комай всички ще се удават. Хайде, мистер Маквити, слезни!

– Затвори си устата, вещице! – раздражено извиках в отговор – Какво те засяга дали ще се удавят или не? Прибирай се в леглото си и ме остави на мира.

Легнах отново и се покрих презглава с одеалото. „Тези хора отвън – казах си аз – вече са изпитали наполовина ужасите на смъртта. Ако бъдат спасени, след няколко жалки години ще трябва отново да преминат през същия този ад. Затова е най-добре да си заминат сега, щом като вече са изстрадали това очакване, което е много по-болезнено от самия край.“ С подобни мисли в главата си се опитах отново да заспя, тъй като тази философия, която ме учеше да считам смъртта за една малка и тривиална случка във вечното и непрекъснато променящо се човешко поприще, също така ме бе направила чужд към проблемите на битието. В този случай обаче открих, че старите разбирания все още имат здрави устои в душата ми. Няколко минути се мятах ту на една, ту на друга страна, опитвайки се да укротя моментните импулси чрез правилата на поведение, които бях изграждал месеци наред, прекарани в размисъл. Тогавя чух приглушен грохот сред дивия писък на бурята и разбрах, че това е звукът от сигнален изстрел. Воден от неовладян устрем станах, облякох се и след като запалих лулата си, излязох навън на плажната ивица.

Пристъпих напред, но беше тъмно като в рог, а вятърът духаше с такава ярост, че трябваше да се обърна с рамо срещу него и така да продължа по чакъла. Лицето ми се гърчеше и кривеше под ударите на пясъка, захвърлен срещу него, а червените искри от лулата ми се впускаха в рояк зад мен, танцувайки неистово в тъмнината. Спуснах се надолу – там, където големите вълни се разбиваха с гръм – и, засланяйки с ръка очите си, за да се предпазя от солените пръски, се взрях в морето. Не можах да различа нищо и все пак ми се стори, че вихърът донесе до мен някакви викове и нечленоразделни кръсъци. Внезапно както се вглеждах, забелязах проблясък и в следващия момент целият залив и

крайбрежната ивица бяха осветени от ярка синя светлина. На борда лумна цветен сигнален фенер. Корабът лежеше на кила си точно по средата на назъбения риф, така захвърлен върху него, че можех да видя цялото дъсчено покритие на палубата. Това беше голяма двумачтова шхуна с чуждо стъкмяване и се намираще на около сто и осемдесет – двеста ярда от брега. Всички рейки, въжета и разкъсани ванти се забелязваха ясно и отчетливо под искрящата светлина, която струеше и проблясваше от най-високата точка на бака. Зад обречения кораб от пълната тъмнина непрестанно и неуморно се задаваха дългите премятащи се редици на черните вълни с разпръснати петна от натрупана пяна тук-там върху гребените си. Изглежда колкото повече приближаваше широкия кръг от необикновена светлина, всяка от тях набираще сила и мощ, за да се втурне още по-поривисто, докато най-накрая с рев и разтърсващ устрем се нахвърляше върху жертвата си. Отчетливо виждах десетина-дванадесет прилепени към вантите изплашени моряка, които след като светлината им откри моето присъствие, обърнаха бледите си лица към мен и умолително замахаха с ръце. Почувствувах, че ми се повдига от тези бедни гърчещи се червеи. Защо се осмеляваха да се отдръпват от тясната пътека, по която всички велики и благородни измежду хората бяха преминали?

Но там имаше и един, който ме заинтригува повече от останалите. Той бе висок човек, застанал настрана от другите, изправен върху клатещата се развалина, сякаш беше под достойнството му да се вкопчи в някое въже или за фалшборда. Бе сключил ръце зад гърба си с увиснала глава на гърдите, но дори и в тази обезверена поза и във всяко негово движение се забелязваше свобода и решимост, което го представяше като човек, който едва ли би се предал на отчаянието. По откъслечните му бързи погледи нагоре-надолу и навсякъде наоколо наистина можех да доловя, че преценява всеки шанс за спасение, но въпреки че често се взираше в бесния прибой, зад който можеше да различи тъмната ми фигура върху плажната ивица, неговото достойнство или някакви други причини не му позволяваха да моли за помощта ми по какъвто и да било начин. Той стоеше мрачен, мълчалив и непроницаем като гледаше надолу към черното море и чакаше какво ще му отреди Съдбата.

Струваше ми се, че този въпрос скоро ще бъде разрешен. Докато наблюдавах, една масивна водна грамада, която се надигаше над всички останали вълни и ги следваше като овчар стадото си, се нахвърли върху шхуната. Фок-мачтата се откъсна в основата си и хората, които се бяха вкопчили за вантите, бяха пометени като тресчици. С раздиращ звук

корабът започна да се прекършва на две – там, където острият гръб на рифа на Манси се връзваше в кила му. Самотният мъж на бака изтича бързо през дека и грабна нещо бяло, което вече бях забелязал, но без да успее да разбере какво е всъщност. Когато го повдигна, светлината падна върху него и аз видях, че това всъщност беше жена, чието тяло и рамене бяха привързани към рейка така, че главата ѝ да се подава над водата. Той я пренесе внимателно настрана и близо минута ѝ говореше така, сякаш ѝ обясняваше невъзможността да останат повече на кораба. Нейният отговор бе твърде странен. Видях как тя напълно съзнателно вдигна ръка и го удари през лицето. За известно време той замлъкна, но после пак ѝ заговори, обяснявайки ѝ, доколкото можех да съдя по движенията му, какво трябва да прави, след като попадне във водата. Тя се отдръпна от него, но той я хвана с двете си ръце. За момент се наведе над нея и ми се стори, че я целуна по челото. В следващия миг една голяма вълна връхлетя край единия борд на рушация се кораб. Мъжът се наведе и постави жената на върха на гребена ѝ така нежно, сякаш се слага дете в люлка. Видях бялата ѝ рокля да се откроява сред пяната в билото на тъмната грамада, а след това светлината постепенно намаля и разцепената шхуна заедно със самотният ѝ обитател се скриха от очите ми.

Както наблюдавах тези неща, човешкото в мен изведнъж надмогна философията ми и аз почувствавах неударжим подтик да направя нещо. Захвърлих цинизма си настрана като дреха, която можех да надяна отново след работа, и стремително се втурнах към греблата и лодката си. Тя беше едно продънено корито, но какво от това? Нима аз, който бях отправял страстни и колебливи погледи към шишето с опиума, трябваше сега да преценявам шансовете и да издребнявам пред опасността? Със силата на маниак избутах лодката в морето и скочих вътре. За известно време бе съмнително дали ще оцелее сред кипящите вълни, но с дузина неистови замаха на греблата я прекарах през тях макар и наполовина пълна с вода. Вече бях преминал през приборя. Ту се издигах, издигах нагоре върху широките черни гърди на водните грамади, ту потъвах надолу, надолу, сякаш достигайки самото дъно, а като поглеждах нагоре, виждах навред отблясъците на пяната на фона на тъмното небе. Далеч зад себе си дочувах дивите вопли на старата Медж, която, след като бе видяла да тръгвам, без съмнение бе помислила, че лудостта ми е достигнала връхната си точка. Гребях и хвърлях погледи през рамото си, докато накрая върху билото на една голяма вълна, която се носеше право срещу мен, различих бледите очертания на жената. Щом премина

покрай мен, аз се наведох и я сграбчих, а после с усилие я вдигнах цялата пропита от вода и я поставих в лодката. Нямаше нужда да гребя обратно, защото следващата вълна ни подхвана и ни захвърли на брега. Придърпах лодката на сигурно място, а след това повдигнах жената и я занесох в къщата, последван от моята прислужница, преливаща от шумни хвалебствия и поздравления.

Сега, когато бях извършил всичко това, бях обзет от особено чувство. Усетих, че товарът ми е жив, тъй като докато я носех, допрых неволно ухо до гърдите ѝ и чух немощното туптене на сърцето ѝ. Узнавайки това, я поставих на пода близо до огъня, запален от Медж, със същите чувства, с които бих се отнесъл към наръч дърва. Изобщо не погледнах нито веднъж към нея, за да видя дали е красива или не. От години вече малко се интересувах от женския лик. Все пак, както си лежах в койката горе, чух как старата жена възвръщайки топлината в тялото ѝ, приглушено напяваше „Ой, милото ми девойче! Ой, сладкото ми девойче!“, от което разбрах, че тази захвърлена отломка беше както млада така и хубава.

Утрото след бурята бе спокойно и слънчево. Докато се разхождах по дългата пясъчна ивица, дочувах тежкото дихание на морето. То се надигаше и въртеше около рифа, а покрай брега бе съвсем леко набраздено. От шхуната нямаше и следа, нито пък се виждаха никакви отломки по брега, което не ме изненада, тъй като знаех за съществуването на силно подводно течение в тези води. Две ширококрили чайки кръжаха и се стрелкаха над мястото на корабокрушението сякаш виждаха множество странни неща под вълните. На моменти дочувах кресливите им гласове, когато споделяха помежду си онова, което бяха видели.

Когато се прибрах от разходката, жената ме чакаше на вратата. Щом я видях, съжалих, че изобщо я бях спасил, защото това беше край на моето уединение. Тя беше много млада – най-много деветнадесетгодишна, с бледо изтънчено лице, руса коса, весели сини очи и блестящи зъби. Красотата ѝ бе някак си неземна. Изглеждаше толкова бяла, слънчева и крехка, че би могла да бъде духът на разпенената вълна, от която я бях извадил. Беше наметнала някои от одеждите на Медж по причудлив, но съвсем подходящ начин. Както крачех тежко по пътеката, тя протегна ръка с очарователен детски жест и се затича към мен явно с намерението да ми благодари за това, че я бях спасил, ала аз я отблъснах с едно движение на ръката си и я подминах. Това изглежда я засегна и в очите ѝ се появиха сълзи и тя ме последва във всекидневната и ме погледна тъжно.

– От къде сте? – я попитах внезапно.

Тя се усмихна като ме чу да говоря, после поклати глава.

– Français? – попитах. – Deutsch? Espagnol?

Всеки път тя клатеше глава, а после иззромоли едно дълго обяснение на някакъв език, от който не разбрах и дума.

След закуската все пак успях да открия следа, която да ми подсказва за нейната националност. Когато отново минах по плажа, видях, че в една цепнатина между скалите във водата се бе заклешило парче дъска. Загребах с лодката си към него и го извлякох на брега. Това бе къс от една лодка и върху него или по-скоро върху дъската прикрепена към него, със странни и големи букви бе изписана думата „Архангелск“. „Значи – помислих си аз, когато гребях бавно назад – това бледо девойче е руския. Достойна поданица на белия цар и същинска обитателка на бреговете на Бяло море!“ Стори ми се невероятно, че толкова нежна девойка бе предприела тъй дълго пътуване с такъв несигурен кораб. Когато се върнах обратно в къщата, произнесох думата „Архангелск“ на няколко пъти и с различна интонация, но тя не прояви никакъв признак, че я разпознава.

Затворих се в лабораторията си цялата сутрин, продължавайки изследването, което бях предприел върху природата на алотропните форми на въглерода и сярата. Когато излязох по обед за малко храна, девойката седеше до масата с игла и конец в ръка и кърпеше някои скъсани части от дрехите си, които вече бяха сухи. Изпитвах негодувание срещу продължаващото й присъствие, но не можех да я изхвърля на плажа на произвола на съдбата. Скоро тя прояви нова страна от своя характер. Сочейки към себе си и след това към мястото на корабокрушението, повдигна един пръст, от което разбрах, че ме пита дали е единствената спасена. Аз кимнах с глава, за да отвърна утвърдително. При това тя скочи от стола си с възглас на голяма радост и затанцува така леко по цялата стая, сякаш беше перце, като придържаше над главата си облеклото, което кърпеше, и го развяваше ту на една, ту на друга страна с движенията на тялото си, а след това се впусна през отворената врата навън и заигра на слънчевите лъчи. Както се въртеше насам-натам, запя с жалостив тънък гласец някаква причудлива варварска мелодия, изпълнена с екзалтация.

– Влизай вътре, младо дяволче, влизай вътре и млъквай! – викнах й аз, но тя продължи танца си. После внезапно притича към мен и сграбчвайки ръката ми преди да успея да я отдръпна, я целуна.

Докато обядвахме тя бе откраднала един от моливите ми и написа

върху къс хартия две думи – „София Рамюсина“, а след това посочи към себе си, подсказвайки, че това е нейното име. Подаде ми молива като очевидно очакваше, че ще отговоря със същата общителност, но аз го пхнах в джоба си в знак на това, че нямам намерение да общувам с нея.

Оттогава започнах непрекъснато да съжалявам за непредпазливата прибръзаност, която бях проявил, спасявайки тази жена. Какво ме засягаше това дали тя ще живее или ще умре? Нима бях някой младок с гореща кръв, за да правя подобни неща? Достатъчно неприятно бе, че се принуждавах да държа в къщата си Медж, но тя бе стара и грозна и все едно че я нямаше. А момичето беше младо, жизнено и така чаровно, сякаш нарочно бе създадено, за да отклонява вниманието от сериозните неща. Къде можех да я изпратя и какво можех да сторя с нея? Ако информирах за случилото се до Уик, това щеше да означава да ме посетят куп длъжностни и всякакви други лица, да ровят, надничат и дърдорят – една ужасяваща мисъл. По-добре беше да изтърпя нейното присъствие, отколкото това.

Скоро открих, че ме очакват нови неприятности. Няма място на света, където да избягаш от неспокойната и вечно тълпяща се раса, чийто представител съм и аз. Вечерта, когато слънцето се спускаше надолу зад хълмовете като ги превръщаше в черна сянка и позлатяваше пясъците, хвърляйки едри отблясъци върху морето, аз тръгнах както обичайно на разходка по брега. Понякога при такива случаи взимах и книга със себе си. Направих това и тази вечер и като се изтегнах върху една пясъчна дюна, се настроих да почета. Както си лежах, внезапно забелязах, че една сянка бе застанала между слънцето и мен. Оглеждайки се наоколо, забелязах за своя голяма изненада един много висок и силен човек, който стоеше на няколко ярда встрани, но вместо да гледа към мен, напълно пренебрегваше съществуването ми и със сериозно лице бе вперил поглед над главата ми към залива и към черната линия на рифа на Манси. Имаше тъмен тен, черна коса и къса къдрава брада, орлов нос и златни обици на ушите си като създаваше впечатление едновременно на дивост и някакво благородство. Носеше необичаен кадифен жакет, червена фланела и високи до бедрата моряшки ботуши. От пръв поглед разпознах в него същия човек, който беше останал върху потъващата развалина предишната нощ.

– Здравейте – казах аз с огорчен глас. – Значи все пак сте се добрали до брега?

– Да. Но не бе мое дело това. Изхвърлиха ме вълните. Ще ми се да се бях удавил! – отвърна той на добър английски с приятен чужд акцент

– Двама добри рибари, които живеят близо до ей онова място, ме извадиха навън и се грижеха за мен; въпреки всичко не мога да им благодаря чистосърдечно за това.

„Охо! – помислих си аз – ето тук един човек, замесен от моето тесто“.

– Защо предпочитате да се бяхте удавили?

– Защото – извика той, вдигайки дългите си ръце с чувствен, отчаян жест – там, там сред онзи син и приветлив залив лежи моята душа, мое-то съкровище – всичко, което съм обичал и заради което съм живял.

– Е, чак пък толкова – отвърнах. – Хора биват разорявани ежедневно, но нима си заслужава да се говори толкова за това. Позволете ми да ви кажа, че земята, върху която сте стъпили, е моя собственост и че колкото по-бързо я напуснете, толкова по-доволен ще бъда. Един от вас ми е достатъчна грижа на главата.

– Един от нас? – едва промълви той.

– Да. Ако можете да отведете и нея със себе си, бих бил още благодарен.

За момент той ме загледа втренчено, сякаш му беше трудно да промее какво съм казал, а след това с крясък побягна от мен с удивителна скорост и хукна през пясъците към къщата ми. Никога преди, а и след това, не бях виждал човек да тича толкова бързо. Вбесен от това предвещаващо нашествие, го последвах колкото можех по-бързо, но далеч преди да достигна до къщата, той вече се бе вмъкнал през отворената врата. Отвътре се чу страшен писък, а когато наближих, до мен достигна и мъжки басов глас, който говореше забързано и високо. Погледнах към момичето – Софи Рамюсина се свиваше в един ъгъл, сякаш готова да се отбранява. По изкривеното ѝ лице и във всяка черта на треперещата ѝ фигура бяха изписани страх и ненавист. Другият – с пламтящите си тъмни очи и протегнати ръце, които се тресяха от вълнение, изсипваше поток от прочувствени умоляващи слова. Щом влязох, той направи крачка към нея, но тя се сви още повече и издаде силен пронизващ писък като на заек, който усеща зъбите на невестулката в гърлото си.

– Хей, ти! – извиках аз като го дръпнах. – Това вече е прекалено! Как се осмеляваш? Или си въобразяваш, че това е крайпътна хижа или обществен приют?

– О, сър – каза той, – извинете ме. Тази жена е моя съпруга, а аз се страхувах, че тя се е удавила. Вие ми възвърнахте обратно живота.

– Кой си ти? – го попитах грубо.

– Аз съм един човек от Архангелск – отвърна просто той. – Руснак

съм.

– Името ти?

– Органев.

– Органеф! А нейното е Софи Рамюсина. Тя не е твоя съпруга. Тя не носи халка.

– Ние сме съпруг и съпруга пред очите на небето – каза той тържествено като гледаше нагоре. – Ние сме свързани с по-висши закони от тези на Земята – Докато той говореше, момичето се скри зад мен като ме хвана за ръка и я стисна така, сякаш ме умоляваше да я защитя. – Предайте ми моята жена, сър – продължи той. – Позволете ми да я отведа отгук.

– Виж какво, ти – каквото и да е името ти – казах съдържано, – не желая това момиче тук. Бих искал никога да не я бях виждал. Ако тя бе умряла, това нямаше да ме натъжи ни най-малко. Но да я предам в твоите ръце, когато е толкова очевидно, че тя те мрази и се бои от теб – това няма да направя. Така че сега просто махни голямото си тяло отгук и ме остави да чета книгите си. Надявам се повече никога да не видя лицето ти.

– Вие няма да ми я предадете? – попита той сподавено.

– По-скоро ще те видя в ада преди това! – отвърнах.

– А ако все пак я взема – извика той и мрачното му лице стана още по-тъмно.

Кръвта ми на звяр кипна на секундата. Грабнах една цепеница от тези до огнището.

– Тръгвай – казах с приглушен глас, – тръгвай бързо, или току-виж съм те осакатил.

За миг той ме погледна колебливо и след това напусна къщата. След секунда обаче отново се върна и като застана на дървения праг, погледна към нас.

– Внимавай какво правиш – каза той. – Тази жена е моя и аз ще я притежавам. Когато се стигне до удари, руснакът не отстъпва на шотландеца.

– Ще видим това – извиках аз, скачайки напред, но той вече се бе отдалечил и аз видях само силуета на високата му фигура, която се скри в настъпващата тъмнина.

В течение на месец или малко повече след тези събития всичко вървеше спокойно при нас. Аз никога не говорех с руското момиче, нито пък тя се обръщаше към мен. Понякога, когато работех в лабораторията си, тя се прокрадваше през вратата, присядаше мълчаливо и ме гледаше

с големите си очи. В началото това вмешателство ме притесняваше, но постепенно с времето, след като разбрах, че тя не прави опити да отвлече вниманието ми, ѝ позволих да остане. Окуражена от тази отстъпка, тя полека-лека преместваше стола, на който седаше, все по-близо и по-близо до масата, докато накрая, след като в течение на няколко седмици всеки ден печелеше по малко разстояние, си изпроси място точно до мен и оттогава се настаняваше там всеки път, когато работех. В това положение, все още без да натрапва присъствието си по какъвто и да е начин, тя започна да ми става доста полезна: държеше ми писалките, епруветките и шишенцата и с изумителна проникателност ми подаваше всичко, което поисках. Пренебрегвайки факта, че тя е живо същество и гледайки на нея като на удобна автоматична машина, аз свикнах дотолкова с нейното присъствие, че дори ми липсваше в редките случаи, когато не бе на своя пост. Имам навика понякога когато работя да си говоря на глас, за да фиксирам по-добре резултатите в съзнанието си. Момичето явно притежаваше изумителна памет към звуците, защото можеше винаги да повтори думите, които изтърдвах по този начин, естествено без да има и най-малка представа какво означават. Често се забавлявах, когато чувах как тя представяше порой от химически формули и алгебрични символи пред старата Медж, а след това се заливаше от звънлив смях, когато старицата поклащаше глава, без съмнение останала с впечатлението, че се обръщат към нея на руски.

Момичето не се отдалечаваше на повече от няколко ярда от къщата и всъщност никога не пристъпяше прага, без да погледне внимателно през всички прозорци, за да се убеди, че наоколо няма никой. По това долавях подозренията ѝ, че нейният сънародник се намира все още из околността и страховете ѝ, че може да се опита да я отвлече. Тя направи още едно твърде забележително нещо. Имах един стар револвер с няколко патрона, който беше захвърлен сред вехториите. Един ден тя го откри и веднага се зае да го почисти и смаже. Закачи го близо до вратата заедно с една малка торбичка, в която се намираха патроните, и всеки път когато излизях на разходка, го откачаше оттам и настояваше да го взема със себе си. Когато отсъствах, тя винаги залостваше вратата. Като оставим настрана тези нейни опасения, тя изглежда бе съвсем щастлива, като се занимаваше да помага на Медж, ако не беше при мен. Тя беше невероятно ловка и имаше сръчни пръсти за всяка домакинска работа.

Не се мина много време преди да откроя, че нейните подозрения бяха напълно основателни и че този човек от Архангелск все още се стаяваше в околностите. Една безсънна нощ станах и надзърнах през

прозореца. Времето беше малко облачно и едва различавах очертанията на морето и силуета на лодката ми на плажа. Обаче докато се вирах и очите ми бавно привикваха с мрака, осъзнах, че върху пясъка имаше още едно тъмно петно и то точно срещу вратата ми, където предишната нощ със сигурност нямаше нищо подобно. Както си стоях зад инкрустираната решетка и продължавах непрестанно да се вирам, за да разбера какво би могло да бъде това, една голяма купчина от облаци бавно се свлече от лицето на Луната и поток от хладна чиста светлина се изсипа върху притихналият залив и проточената ивица на пустинния бряг. Тогава видях какво бе онова, което дебнеше пред вратата ми. Това беше той – руснакът. Бе клекнал като гигантска жаба с прегънати под себе си колени по някакъв странен монголски начин, а очите му явно бяха приковани към прозореца на стаята, в която спяха прислужницата и младото момиче. Светлината падна върху обърнатото му нагоре лице и аз видях още веднъж орловоподобната му грациозност с така характерната дълбоко врязана черта на загриженост между веждите и стърчащата брада, която говореше за страстна натура. Първата ми мисъл бе да го застрелям като нарушител на чужда собственост, но докато го гледах, негодуванието ми прерасна в презрение и съжаление. „Жалки глупако – помислих си аз, – нима е възможно ти, човекът, когото видях със собствените си очи как смело гледа смъртта в очите, сега да насочваш всичките си помисли и копнежи към това слабо момиче, при това момиче, което бяга от теб и те презира? Повечето жени биха те обичали та дори само заради тъмното лице и голямото ти мощно тяло и все пак ти продължаваш страстно да бленуваш за единствената между хиляди, която не би искала да има нищо общо с теб“. След като се върнах в леглото си, дълго се подсмивах при тази мисъл. Знаех, че ключалките ми са здрави, а резетата – дебели.

Малко ме засягаше дали този странен човек бе прекарал нощта пред вратата ми или на стотина левги оттук, още повече че на сутринта той си бе отишъл. Както и очаквах, след като станах и излязох навън, наоколо нямаше и помен от него, нито пък бяха останали никакви следи от среднощното му бдение.

Все пак не мина много време, когато го видях отново. Една сутрин бях излязъл да се поразходя с лодката, тъй като ме болеше малко главата от продължителното седене изгърбен и отчасти от вредния опиат, който бях приел предната вечер. Погребах покрай плажната ивица няколко мили и след това като ожаднях, слязох на брега там, където знаех, че има бистро ручейче, вливащо се в морето. Това поточе минаваше

през моето владение, но самото устие, където се намирах тогава, бе извън границите му. Посмутих се, когато вдигайки глава след като утолих жаждата си, се намерих лице срещу лице с руснака. Сега аз бях също толкова правонарушител, колкото и той и от пръв поглед разбрах, че това му беше известно.

– Бих искал да ви кажа няколко думи – каза той мрачно.

– Побързай тогава – отговорих, поглеждайки часовника си. – Нямам време да слушам празни приказки.

– Празни приказки! – повтори той яростно. – Е, наистина. Вие шотландците сте странен народ. Лицето ви е твърдо, а думите ви – груби, но такива са и тези на добрите рибари, при които живея, а аз все пак откривам, че някъде дълбоко в душите им се крият честни и човечни натури. Без съмнение въпреки своята грубост вие също притежавате доброта и сърдечност.

– В името на дявола – извиках аз, – кажи си приказката и си върви по пътя. Трудно ми е да те гледам.

– Нима не мога да смекча сърцето ти по някакъв начин! – извика той. – А, виж, погледни тук – той извади един малък гръцки кръст изпод кадифения си жакет. – Погледни това. Нашата религия може да се различава по форма, но поне изпитваме едни и същи чувства и мисли, когато гледаме този символ.

– Не съм много сигурен за това – отвърнах аз.

Той ме погледна замислено.

– Вие сте много странен човек – каза той накрая. – Не мога да ви разбера. Все още стоите между мен и София. Опасна е тази позиция, която сте заели, сър. О, повярвайте ми преди да бъде твърде късно. Ако само знаехте какво съм направил, за да спечеля тази жена – как рискувах тялото си, как загубих душата си... Вие сте една малка пречка в сравнение с някои, които съм преодолявал – вие, когото един удар с нож или с камък завинаги биха отстранили от пътя ми. Но Господ да ме пази от това! – извика диво той. – Аз съм вече твърде дълбоко съгрешил, твърде дълбоко. Всичко друго, но не и това.

– По-добре за теб ще бъде да заминеш обратно за родината си – казах аз, – вместо да се прокрадваш през пясъчните хълмове и да нарушаваш спокойствието ми. Когато имам достатъчно основания да вярвам, че си се махнал оттук, ще предам тази жена на попечителството на руския консул в Единбург. Дотогава ще я закрилям сам и нито ти, нито кой да е руснак, родил се някога, няма да я отнеме от мен.

– И каква е причината да ме разделяш от София? – попита той –

Нима допускаш, че аз ще я нараня? Боже мой, та аз всеки миг бих дал живота си, за да я предпазя и от най-малката беда. Защо постъпваш така?

– Правя го, защото това ми доставя удоволствие – отвърнах аз. – Не давам отчет пред никого за своето поведение.

– Слушай! – извика той като внезапно пламна в бяс и се приближи към мен с наежена рошава брада и присвити мургави юмуци – Ако допускаш, че имаш дори една единствена задна мисъл към това момиче – ако дори за момент имах основание да вярвам, че имаш някаква съществена причина за това да я задържаш – тогава така сигурно, както е сигурно, че има Бог в небесата, със собствените си ръце щях да изтръгна сърцето от гърдите ти!

Самата мисъл сякаш го накара да полудее, защото цялото му лице се изкриви, а пръстите му се свиваха и разпущаха конвулсивно. Помислих, че всеки момент ще се вкопчи в гърлото ми.

– Стой назад – казах аз, слагайки ръка на пистолета си, – ако ме докоснеш дори и с пръст, ще те убия.

Той пхна ръка в джоба си и за момент си помислих, че също се готви да извади някакво оръжие, но вместо това измъкна цигара и я запали, след което набързо пое дима в дробовете си. Без съмнение от опит бе установил, че това е най-ефективният начин да обуздае гнева си.

– Казах ви – продължи той с по-спокоен глас, – че името ми е Органев – Алексей Органев. По рождение съм финландец, но живота си съм прекарал в най-различни части на света. Бях от хората, които никога не биха се застояли на едно място нито пък биха се отдали на спокойно съществуване. След като се сдобих със собствен кораб, едва ли е останало пристанище от Архангелск до Австралия, което да не съм посетил. Бях груб, див и свободен... Но при нас имаше един младеж, сър, който беше изискан, чист и сладкодумен, умел в малките намеци и комплименти, които жените така обичат. Този младок със своите хитрости и залъгалки открадна от мен любовта на момичето, което винаги съм възприемал като свое собствено и което до този момент изглеждаше склонно да отвърща на чувствата ми. Аз бях заминал на рейд до Хамърфест за слонова кост и когато се прибрах, неочаквано научих, че моята гордост, моето съкровище, щеше да се омъжи за това нежнолико момче и че процесията дори е тръгнала към църквата. В подобни моменти, сър, нещо се преобръща в мен и аз едва осъзнавам какво върша. С част от екипажа – мъже, с които съм плавал заедно от години и които ми бяха предани като стомана – акустирахме на брега. Отидохме направо в църквата. Те

стояха – тя и той – пред свещеника, но нещото още не бе извършено. Врязах се между тях и я хванах през кръста. Моите хора отблъснаха с бой уплашения младоженец и другите присъстващи. Занесохме я до лодката, а после на борда на кораба, след което вдигнахме котва и отплавахме през Бяло море, докато не оставихме преследвачите от Архангелск далеч зад хоризонта. Тя разполагаше с моята кабина, с моята стая, имаше всички удобства. Аз спях при моряците на бака. Надявах се, че с течение на времето нейното отвращение към мен ще избледнее и че тя ще благоволи да се омъжи за мен в Англия или във Франция. Така плавахме дни наред. След като Северният нос остана далеко зад нас, се понесохме покрай сивия норвежки бряг, но все още въпреки цялото ми внимание, тя не ми прощаваше за това, че я бях откъснал от нежния й любим. Тогава дойде и този проклет щорм, който разби моя кораб и моите надежди и ме лиши дори от възможността да виждам момичето, заради което рискувах толкова много. Може би все пак тя ще може да ме обикне. Вие, сър – каза той с надежда, – вие приличате на човек, който е видял много на този свят. Вярвате ли, че тя би могла да забрави онзи младеж и да обикне мен?

– Отегчих се от твоята история – казах аз, като се обърнах настрана. – Що се отнася до мен, аз мисля, че ти си голям глупак. Ако си внушиш, че любовта ти ще заглъхне с времето, то можеш да се занимаваш с каквото ти харесва, докато най-накрая това наистина стане. Но, ако от друга страна, ти нямаш подобни намерения, то най-добре е да си прережеш гърлото, защото няма по-къс изход. Не мога да губя повече време с теб.

С тези думи побързах да се отдалеча и се спуснах до лодката. Не се обърнах назад нито веднъж, но чувах притъпения шум от стъпките му по пясъка докато ме следваше.

– Аз ви разказах само началото на своята история – каза той – и някой ден вие ще научите и края й. Ще направите добре, ако пуснете момичето.

Изобщо не му отвърнах, а изтласках лодката във водата. След като бях изминал известно разстояние, погледнах назад и различих високата му фигура на жълтия пясък, докато той стоеше и гледаше замислено след мен. Когато няколко минути по-късно погледнах отново, той вече бе изчезнал.

Дълго време след това животът ми бе така установен и монотонен, какъвто беше преди корабокрушението. По едно време дори си помислих, че човекът от Архангелск окончателно си е заминал, но няколкото стъпки, които видях по пясъка и най-вече малката купчинка цигарена

пепел, която намерих един ден зад едно хълмче, откъдето можеше да се наблюдава къщата, ме предупреди, че макар и да не се забелязваше, той все още се намираше в околността. Моето отношение към руското момиче остана както и преди. Отначало старата Медж бе малко ревнива към нейното присъствие и изглежда се страхуваше, че и малкият авторитет, който притежаваше, можеше да ѝ бъде отнет. Но с времето, след като постепенно прозря моето пълно безразличие, тя се примири с положението и дори, както вече бях отбелязал, извличаше полза, тъй като нашата посетителка вършеше голяма част от домашната работа.

А сега приближавам края на този разказ, който написах по-скоро за свое собствено развлечение, отколкото за когото и да било друго. Развръзката на тази странна история, в която двамата от Русия взеха участие, бе толкова дива и неочаквана, както и увертюрата. Събитията от онази нощ ме освободиха от всичките ми грижи и ме оставиха отново насаме с моите книги и занимания както и преди тяхното появяване. Ще се опитам да опиша как стана това.

След продължителен ден на тежка и изтощителна работа, през нощта реших да отида на дълга разходка. Когато излязох от къщата, вниманието ми бе приковано от вида на морето. То беше гладко като стъкло, така че нито една вълничка не набраздяваше неговата повърхност. И все пак въздухът беше изпълнен с онзи неописуем стенещ звук, за който вече бях загатнал и преди – сякаш духовете на всички онези, които лежах под притихналите води, изпращаха към своите събратя от плът и кръв тъжно предупреждение за приближаващи беди. Жените на рибарите по това крайбрежие познаваха този свръхестествен звук и се вглеждаха загрижено от брега към далечината с надеждата да зърнат кафявите лодки на път към брега. Щом дочух този звук, се върнах обратно в къщата и погледнах барометъра. Беше под 29°. Тогава разбрах, че ни очаква свирепа нощ.

В подножието на хълмовете, където се разхождах тази нощ, беше мрачно и мразовито, но върховете им бяха розовочервени, а морето бе осветено от залязващото слънце. Нямах кой знае какви облаци на небето, но приглушеният тътен на морето ставаше все по-силен и отчетлив. Видях далеч на изток един двумачтов бриг с рифовани платна, който цепеше вълните по пътя си към Уик. Беше очевидно, че капитанът бе разчел знаците на природата, както бях направил и аз. Зад кораба една дълга тлееща омара се бе притаила ниско над водата и прикриваше хоризонта. „Трябва да ускоря ход – помислих си – или вятърът може да се усили, преди да успее да се върна обратно“.

Предполагам, че трябва да съм се намирал поне на половин миля от къщата, когато внезапно се спрях и се заслушах със стаен дъх. Бях така привикнал към шумовете на природата, въздишките на бриза и ридание-то на вълните, че отдалеч можех да различа всеки друг звук. Напрягах слуха си и чаках. Да, ето, че той се появи отново – един проточен остър вик на отчаяние, носещ се над пясъците и отразяван като ехо от хълмовете зад мен – един жален зов за помощ. Той идеше откъм моята къща. Обърнах се и се затичах обратно към дома с всички сили, на които бях способен, като браздах през пясъка и препусках по чакъла. В съзнанието ми се стаяваше мъглявото усещане за това, което се бе случило.

На около четвърт миля от къщата се намираще една висока пясъчна могила, от билото на която цялата местност наоколо се разстиляше като на длан. Когато достигнах върха ѝ, спрях за секунда. Ето, там беше старата сива страда, а там – лодката. Всичко сякаш беше така, както го бях оставил. Но още докато се вглеждах, острият писък отново се повтори по-силно от преди и в следващия момент един висок силует се появи от вратата – силуета на руския моряк. Бе праметнал през рамо бялата фигура на младото момиче, но си личеше, че дори и в своя устрем я носи внимателно и с нежно благоговение. Можех да дочуя дивите ѝ викове и да видя отчаяните ѝ опити да се отскубне от него. Зад тях се появи моята стара прислужница – твърда и вярна като старо куче, което повече не може да хапе, но все още ръмжи с беззъбата си челюст към натрапника. Тя се клатеше немощно по петите на похитителя, размахваше дългите си тънки ръце и без съмнение го засипваше с порой от шотландски проклетия и заклинания. От пръв поглед видях, че той се бе запътил към лодката. Внезапна надежда просветна в душата ми, че мога да пристигна навреме, за да го пресрещна. Спуснах се към плажа с цялата бързина, на която бях способен. Докато тичах, сложих патрон в револвера си. Реших това да бъде последното му нашествие.

Пристигнах твърде късно. Докато стигнах до водата, той вече бе на стотина ярда от мен и с всеки натиск на мощните си ръце караше лодката да подскача. Издадох див крясък на безсилна ярост и започнах да тъпча по плажа като някакъв маниак. Той се обърна и ме видя. След това стана от мястото си, поклони се грациозно и махна с ръка към мен. Това не беше жест, изразяващ триумф или насмешка. Дори и моето диво и кипнало съзнание го възприе като едно чистосърдечно и достойно сбогуване. След това седна, хвана отново греблата и малката лодка пак се стрелна напред през залива. Слънцето вече се беше скрило, оставяйки върху водата една единствена червена ивица, която бавно се разстиляше

в двете посоки, докато накрая се сля с розовата мъглявина на хоризонта. Постепенно лодката се смаляваше и смаляваше, бързайки след тази ярка ивица, докато сянката на нощта се спусна над нея и тя се превърна просто в едно малко петънце върху самотното море. След това и този слаб светлик също замря и лодката бе покрита в тъмнина – тъмнина, която никога отново нямаше да се вдигне.

И защо бродех аз по самотния бряг, пламтящ и разгневен като вълчица, на която са откраднали вълчето? Дали заради това, че аз обичах това руско момиче? Не – хиляди пъти не. Не съм от тези, които заради вида на бяла плът или сини очи биха зачеркнали собствения си живот и би променил изцяло порядъка на своите мисли и съществуване. Моето сърце беше непокътнато. Но моята чест – ах, ето къде бях жестоко ранен. Като си помисля само, че не бях съумял да осигурия закрила на безпомощното същество, което ме умоляваше за нея и разчиташе на мен! Ето кое свиваше сърцето ми и караше кръвта да бучи в ушите ми.

През тази нощ над морето се надигна страхотен вятър и дивите вълни се нахвърлиха върху брега, сякаш искаха да го погълнат и да го завлекат със себе си в океана. Грохотът на прибоя съответстваше на разгневения ми дух. Цяла нощ се скитах нагоре-надолу прогизнал от пръските и дъжда, гледах блясъка на белите разпенени вълни и се вслушвах във виковете на бурята. Сърцето ми бе изпълнено с омраза към руснака. Присъединих своя немощен глас към грохота на вълните:

– Ако само дойде отново! – викнах със стиснати юмруци – Ако само ме върне!

И той се върна. Когато сивото утринно сияние се разпростря над източното небе, запали голямата жълта пустош и разигра водата, над която кафявите облаци бързо се отдръпваха, аз отново го видях. На няколкостотин ярда от мен на пясъка лежеше един дълъг тъмен предмет, захвърлен от яростта на вълните. Това беше моята лодка – изпотрошена и разбита. Малко по-надалеч някакво бледо и безформено нещо, цялото примесено с чакъл и водорасли, бе тласкано напред-назад сред плитчината. От пръв поглед видях, че това бе руснакът, мъртъв, обърнат надолу с лице. Втурнах се през водата и го изтеглих на брега. Едва когато го обърнах, открих, че тя се намираще под него. Неговите мъртви ръце я обвиваха, обезобразеното му тяло все още заставаше между нея и беса на бурите. Изглежда свирепото Северно море бе успяло да изтръгне живота от него, но с цялата си сила не е било в състояние да откъсне този връчен човек от жената, която бе обичал. Имаше нещо, което ме накара да вярвам, че през тази ужасна нощ нейната женска изменчива природа

най-после бе оценила топлината на преданото сърце и на силната ръка, която се бе борила за нея и я бе защитавала толкова грижовно. Защо иначе нейната малка главица щеше да се притиска с такава обич към широката му гърд, докато русите ѝ коси се вплитаха с дългата му брада? Защо също така беше тази светла усмивка на неземно щастие и победа, която смъртта не бе успяла да смъкне от мургавото му лице? Предполагам, че смъртта е била по-светла за него, отколкото живота му е бил когато и да било.

Медж и аз ги погребяхме там – на брега на пустинното Северно море. Те лежат в един гроб дълбоко под жълтите пясъци. Странни неща могат да се случат около тях на този свят. Империи могат да възникват и да рухнат, династии могат да изчезват, големи войни могат да идват и отминават, но незасегнати от всичко това, те двамата ще бъдат прегърнати во веки веков в своя гроб близо до бучащия океан. Понякога съм си мислил, че душите им кръжат като сенките на чайки над дивите вълни на залива. Никакъв кръст или символ не отбелязва мястото, където те бяха намерили покой, но понякога старата Медж слага диви цветя върху гроба и когато аз правя всекидневните си преходи и виждам свежите цветя разпръснати на пясъка, си спомням за странната двойка, която дойде отдалеч и наруши за известно време еднообразния тон на моя мрачен живот.

КРАЙ

© Атанас Топалов, превод от английски

Arthur Conan Doyle
The Man from Archangel, 1925

Източник: <http://www.ablen.com/personal/Atanas.Topalov/story.htm>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3829>]